

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/36/2020
Identifikačné číslo spisu: 3115010158
Dátum vydania rozhodnutia: 08.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3115010158.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému L. V.É. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie alebo obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 8. septembra 2020 v Bratislave o dovolaní otca obvineného O. V. proti rozsudku Okresného súdu Trenčín z 13. októbra 2016, sp. zn. 2T/11/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 20. februára 2017, sp. zn. 23To/121/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie otca obvineného O. V. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 13. októbra 2016, sp. zn. 2T/11/2015, uznal obvineného L. V. vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie alebo obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času, minimálne však od roku 2013 až do júna 2014 si od presne nestotožnených osôb zadovážoval a následne prechovával metamfetamín (pervitín), ktorý následne na telefonicky vopred dohodnutých miestach v Trenčíne a okolí predával za rôzne sumy, najčastejšie za 10 eur za dávku, bližšie neustálenému počtu osôb, minimálne však X. M., nar. XX. T. XXXX, bytom G. G. č. XXX, a S. N., nar. XX. V. XXXX, bytom G., pričom metamfetamín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a jeho príloh zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere desať rokov nepodmienečné, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na dobu jeden rok.

Obvinený a prokurátor napadli uvedený rozsudok okresného súdu odvolaniami, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 20. februára 2017, sp. zn. 23To/121/2016, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 15. marca 2017 a jeho obhajcovi 13. marca 2017, podal otec obvineného O. V. (ďalej len „dovolateľ“) prostredníctvom zvoleného obhajcu 19. februára 2020 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľ uviedol, že rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. februára 2018, sp. zn. 5 Tdo 4/2018, bolo dovolanie obvineného proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté, pričom prípustnosť ním podaného dovolania odvodzuje z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014, sp. zn. PLz. ÚS 3/2014.

Dovolateľ namietal zanedbanie prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu ex lege s tým, že krajský súd sa vôbec neriadil § 317 ods. 1 Trestného poriadku a nepreskúmal chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, a odôvodňovali by podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Vyššie uvedené tvrdenia dovolateľ opiera o skutočnosť, že podľa neho v obsahu napadnutého rozhodnutia absentuje akákoľvek zmienka krajského súdu o splnení si vyššie uvedenej zákonnej povinnosti. Dovolacie dôvody pritom podľa dovolateľa prítomné boli; takéto pochybenie a nesprávny postup krajského súdu podľa neho naplňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dodal, že táto okolnosť mu nebola známa v konaní, nakoľko o tejto skutočnosti sa dozvedel až z doručeného napadnutého uznesenia a to po právoplatnosti trestného konania.

V ďalšej časti dovolania dovolateľ namieta, že v predmetnej trestnej veci je L. V. odsúdený za drogovú činnosť, hoci sa u neho nikdy žiadne drogy nenašli a ani sa nikdy žiadne drogy nezaistili. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na značne odlišnú rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Trnave, ktorý nikdy neodsúdil možného páchatel'a drogového trestného činu v prípade, ak nedošlo k zaisteniu a znaleckému skúmaniu zaisteného množstva drogy. Na druhej strane podľa dovolateľa, ak je možné postihnúť páchatel'a podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona aj bez zaistenia drog, z akého dôvodu sa potom pravidelne mňajú finančné prostriedky štátneho rozpočtu na znalecké skúmanie zaistených drog, keď by to pre účely trestného konania nebolo vôbec potrebné? Predmetná otázka je podľa jeho názoru otázkou zásadného právneho významu pri posudzovaní drogovej trestnej činnosti vo všeobecnosti. Ďalej uviedol, že podľa jeho názoru páchatel'a prípadnej drogovej trestnej činnosti nemožno postihnúť v prípade, že orgány činné v trestnom konaní nezaistia v trestnom konaní žiadnu drogu, ktorou mal páchatel' spáchať stíhaný trestný čin. Je podľa neho zrejmé, že pri takomto postupe je záujem verejnosti na odhalení a potrestaní prípadného páchatel'a trestného činu kladený nad právo obvineného na obhajobu. Dodal, že orgány činné v trestnom konaní resp. súdy v prípade obvineného vyžadovali od svedkov M. a N. zodpovedanie otázok, ktoré nie sú ako svedkovia oprávnení zodpovedať (ohľadne identifikácie drog).

Podľa názoru dovolateľa, na uznanie viny za drogový delikt v zmysle § 172 Trestného zákona síce nie je potrebné, aby bola zaistená droga, ktorú mal páchatel' predávať, ale na vyvodenie bezpochyby iného záveru o tom, že sa jedná o konkrétnu drogu, je potrebné pribrať znalca. Znalec totižto podľa neho má, na rozdiel od svedka, právo zúčastniť sa výsluchu obvineného, zúčastniť sa výsluchu svedkov, byť prítomný pri vykonávaní iných dôkazov, môže navrhovať dôkazy, ktoré potrebuje pre účely podania znaleckého posudku. Dodal, že znalcovi treba umožniť, aby sa oboznámil s obsahom spisu a vykonanými dôkazmi, je možné mu zapožičať celý trestný spis. Ďalej uviedol, že na rozdiel od svedka, znalec podáva znalecký posudok, znalec je poučený o význame znaleckého posudku z hľadiska všeobecného záujmu a trestných následkoch krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku. Pokračoval, že v prípade, ak by sa ukázalo, že látka, ktorú obvinený predával nebol pervitín, nie je podľa

dovolateľa možné svedkov postihovať za krivú výpoveď, nakoľko by v takomto prípade na svoju obranu tvrdili, že sú presvedčení, že to bol pervitín, no na druhej strane nie sú znalci, aby to vedeli na 100 %, aby tak súd iba na ich výpovediach mohol bez pochyby urobiť záver o vine a treste pre obvineného. Tak svedkovia ako aj odposluchy môžu vo všeobecnosti dokazovať iba to, či k predaju došlo alebo nie, avšak podľa dovolateľa nemôžu dokazovať to, čo konkrétne bolo predmetom prípadného predaja. Podľa neho mali orgány činné v trestnom konaní a súd pribrať do konania znalca, hoci sa nezaistila žiadna droga. To či v danom prípade ide konkrétne o metamfetamín bez pochyby treba podľa neho považovať za objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie, kde sú potrebné odborné znalosti v zmysle § 143 Trestného zákona a orgány činné v trestnom konaní sú povinné pribrať znalca. V danom prípade tak orgány činné v trestnom konaní a súdy neurobili následkom čoho nepripustne preniesli ťarchu dokazovania týchto skutočností na svedkov, ktorí mali kupovanú látku identifikovať ako drogu. Dodal, že pervitín nie je jedinečný, existujú látky alebo zmesi látok, ktoré majú presne také isté vlastnosti ako pervitín; ich držba a predaj nie sú zakázané a svedkovia môžu byť presvedčení, že ide o pervitín. Vyššie uvedené podľa dovolateľa napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. Predmetná okolnosť bola namietaná aj v konaní pred krajským súdom.

V ďalšej časti dovolateľ, v súvislosti so zamietnutím návrhu obvineného na výsluch jeho priateľky svedkyne W. B., odkázal na čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Ďalej uviedol, že krajský súd nemohol vopred predvídať obsah takejto svedeckej výpovede, t. j. či má alebo nemá význam pre posúdenie súdu v predmetnej veci; uvedený postup je podľa dovolateľa v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania. Zastáva názor, že obžalovaný má právo dosiahnuť predvolanie svedka, ktorého sám navrhol a vypočuť ho. Trestný poriadok síce súdu dáva oprávnenie odmietnuť vykonať dôkaz, ale toto oprávnenie nie je podľa dovolateľa bezbrehé. Dodal, že môže tak urobiť len v mimoriadnych prípadoch, jasne a striktné definovaných Trestným poriadkom. Obzvlášť v prípadoch, keď sa má dôkaz vykonať výsluchom svedka, ktorý je podľa dovolateľa spôsobilí svojou výpoveďou, objasniť podstatné skutočnosti relevantné pre správne rozhodnutie o vine obvineného.

Ďalej dovolateľ uviedol, že v záujme prelomenia zásady testis unus, testis nullus (jediný svedok nestačí) sa konajúce orgány snažia skutočnosti (časy) uvádzané svedkom N. podporiť a previazať nasilu s inými dôkazmi, resp. v danom prípade so žiadnymi. Dôkazná situácia, kedy existuje len jediný usvedčujúci dôkaz, nie je z poznávajúceho hľadiska ľahká a podľa dovolateľa obsahuje riziko možných chýb a omylov. V týchto prípadoch musí byť podľa neho venovaná pozornosť dôkladného preverenia tohto jediného usvedčujúceho dôkazu, ktorý musí byť zároveň starostlivo hodnotený. Odkázal na nález ÚS ČR z 30. apríla 2007, III. ÚS 299/06, ÚS ČR I. ÚS 608/06; R 14/1964 a R 71/1971. Podľa dovolateľa obhájili súdy vierohodnosť svedkov stroho a to len s poukazom na spontánnosť ich výpovedí, hoci ich nevypočúvali osobne a ich výpovede sa len čítali, a teda nevideli na vlastné oči ako svedkovia reagujú na otázky vyšetrovateľa a obhajcu; súd nevidel či vypovedajú spontánne, bez rozmyšľania a pod. Podľa názoru dovolateľa, pokiaľ vznikne konflikt medzi Trestným poriadkom a Dohovorom, treba postupovať podľa Dohovoru. Na záver tohto bodu uviedol, že mu nie sú známe podstatné dôvody, pre ktoré boli návrhy obvineného na doplnenie dokazovania krajským súdom 20. februára 2017 zamietnuté, ani poučenia krajského súdu o opravnom prostriedku ako má vyplývať zo záveru zápisnice z verejného zasadnutia z 20. februára 2017 nakoľko krajský súd reálne žiadne podstatné dôvody pre zamietnutie návrhov na doplnenie dokazovania obvineného neuviedol a ani obvineného vôbec nepoučil, čo by podľa dovolateľa bolo zrejme z nahrávky z pojednávania vyhotovenej v zmysle § 61a Trestného poriadku. Poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/3/2019 a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4To/17/2012, dovolateľ uviedol, že v predmetnej trestnej veci absentuje náležité vysporiadanie sa. Dodal, že namietané skutočnosti je potrebné vnímať aj vo svetle práva obvineného na dosiahnutie previerky výpovede kľúčového svedka N., keďže jedine na jeho výpovedi súdy ustálili dobu páchania trestnej činnosti po dobu dlhšie ako jeden rok. Vyššie uvedené podľa dovolateľa napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dodal, že táto okolnosť mu nebola známa v konaní, nakoľko o tejto skutočnosti sa dozvedel až z doručeného napadnutého uznesenia a to po právoplatnosti trestného konania.

V ďalšej časti dovolania namietal, že v predmetnej trestnej veci bolo porušené právo obvineného vyplývajúce z § 61a Trestného poriadku, keďže krajský súd vôbec nevyhotovoval zvukovú nahrávku z verejného zasadnutia napriek skutočnosti, že okrem prejednávania podaných odvolaní, vo veci vykonával dokazovanie (oboznamovanie lekárskeho správ a pod.), čo má podľa dovolateľa za následok, že v súčasnosti nie je možné vôbec verifikovať zákonnosť verejného zasadnutia konaného 20. februára 2017 a toto je podľa neho potrebné zopakovať. V tejto súvislosti namietal rozpor medzi priebehom dokazovania na krajskom súde a zápisnicou z tohto konania, kedy vykonávanie dôkazov pred odvolacím súdom neprebehlo zákonným spôsobom, lekárske správy obvineného neboli úplným spôsobom oboznamované, čím bol podľa neho popretý dôvod ich predloženia obhajobou (zápisnica z verejného zasadnutia z 20. februára 2017 nezachytáva hodnoverne priebeh verejného zasadnutia ako aj samotné vykonávanie dôkazov). Vyššie uvedené podľa dovolateľa napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku. Dodal, že táto okolnosť mu nebola známa v konaní, nakoľko o tejto skutočnosti sa dozvedel až po právoplatnosti trestného konania.

V ďalšej časti dovolateľ namietal opomenutie poskytnutia priestoru na vyjadrenie sa obvineného k vykonaným dôkazom (výsluchy svedkov N. a M.), čím podľa neho bol v danom prípade porušený zákon v ust. § 271 ods. 1 Trestného poriadku a teda došlo k vážnemu procesnému pochybeniu okresného súdu, ktoré bolo výrazným porušením práva na obhajobu obvineného. Vyššie uvedeným spôsobom došlo podľa dovolateľa aj k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 7, § 34 ods. 1 a § 271 ods. 1 Trestného poriadku. Dovolateľ nesúhlasí s názorom krajského súdu, že ide o jedno z práv obvineného, ktoré za neho môže vykonať aj jeho obhajca; o to viac ak je obvinený na hlavnom pojednávaní osobne prítomný a aktívne sám uplatňuje svoje práva a domáha sa priestoru na ich uplatňovanie. Ďalej poukázal na § 44 ods. 2, § 271 ods. 1, § 274 ods. 2 a § 275 Trestného poriadku a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vyššie uvedené podľa dovolateľa napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku. Predmetná okolnosť bola namietaná aj v konaní pred krajským súdom.

Poukázal tiež na to, že obvinený bol odsúdený pre skutok za obdobie od januára 2013 do februára 2014, teda skutok vymedzený v uznesení o začatí trestného stíhania vo veci (od augusta 2013 do súčasnosti) nepokrýva skutok, pre ktorý bolo L. V. vznesené obvinenie a pre ktorý bol napadnutým uznesením odsúdený. Rovnako dovolateľ namietal, že zo zvukovej nahrávky z hlavného pojednávania z 13. októbra 2016 na okresnom súde vyplýva, že obvinený nemal možnosť predniesť svoju záverečnú reč; mal len možnosť využiť právo posledného slova. Tým sa podľa dovolateľa prakticky vylúčila možnosť postupu súdu podľa § 276 Trestného poriadku.

Dovolateľ na záver uviedol, že obvinený nebol v predmetnej veci väzobne stíhaný a dôvody väzby nemohli u neho nastať vo výkone trestu odňatia slobody, preto navrhol, aby dovolací súd v prípade zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu zároveň rozhodol o prepustení obvineného na slobodu.

Z dôvodov doposiaľ uvedených dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu a uložil okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu otca obvineného O. V. v súvislosti s § 369 ods. 5 Trestného poriadku uviedol, že Krajskej prokuratúre Trenčín bolo doručené dovolanie otca obvineného, v ktorom je konštatované v bode V., že „otec odsúdeného uvádza, že odsúdený L. V. s podaným dovolaním a jeho obsahom súhlasí“, pričom k dovolaniu bola pripojená plná moc O. V. pre advokáta JUDr. Matúša Košaru, avšak nie výslovný písomný súhlas odsúdeného L. V. s podaním dovolania, ako to vyžaduje ustanovenie § 369 ods. 5 Trestného poriadku. Prokurátor ďalej poukázal na § 372 ods. 2 Trestného poriadku a uviedol, že nakoľko predchádzajúce dovolanie odsúdeného L. V. bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. februára 2018, sp. zn. 5Tdp 4/2018, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté, je toho názoru, že v tejto trestnej veci nemôže byť odsúdeným alebo jeho otcom podané ďalšie dovolanie, nakoľko spomínané ust. § 372 ods. 2 Trestného poriadku vylučuje a v tejto trestnej

veci nie je podľa prokurátora možné aplikovať právny názor obhajcu, ktorý poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014, sp. zn. PLz. ÚS 3/2014.

Vzhľadom k vyššie citovanému prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol dovolanie otca odsúdeného L. V., O. V., podané prostredníctvom advokáta JUDr. Matúša Košaru, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

Obvinený L. V. v podanom písomnom vyjadrení zo 7. apríla 2020 k dovolaniu svojho otca uviedol, že i napriek tomu, že je k svojej trestnej činnosti kritický, čo aj preukázal pri odhaľovaní zločineckej skupiny pod názvom „X.“ a aj následnom usvedčení jej organizátorov, musí rešpektovať rozhodnutie svojich rodičov. Ďalej uviedol, že k vecnému obsahu dovolania a k dovolacím dôvodom sa vyjadrovať nechce a nebude, to je na jeho otcovi a obhajcovi, pričom s podaním dovolania v jeho prospech, z dôvodov ktoré uviedol v tomto vyjadrení, súhlasí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najskôr v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté. Tiež boli splnené podmienky podania dovolania otcom obvineného, keďže toto bolo podané v jeho prospech a s jeho výslovným súhlasom.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené a že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné, v súlade so svojou konštantnou judikatúrou, najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie; nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Treba tiež zdôrazniť, že trestné konanie treba posudzovať komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré partiálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa, ako ani odvolacieho súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného O. V. na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa pojednávania a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval.

Vo vzťahu k uvedeným konkrétnym skutočnostiam najvyšší súd v súlade so svojou judikatúrou (R 7/2011, R 116/2014) vo všeobecnosti uvádza, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím buď tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Tak ako nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo, nemožno za porušenie práva na obhajobu v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu považovať ani obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižšej inštancie o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V podanom dovolaní ide teda celkom zjavne opäť iba o námietky skutkového charakteru, ktoré sú navyše nepodraditeľné nielen pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani pod akýkoľvek iný pre obvineného dostupný dôvod dovolania, nakoľko obsahovo smeruje konkrétne voči rozsahu vykonaného dokazovania, ktoré obvinený hodnotí podľa svojich obhajobných predstáv. Obvinený porušenie práva na obhajobu vidí predovšetkým v inom hodnotení dôkazov a uvedenej skutočnosti, ako už bolo konštatované nenaplnia rámec dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už

stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže teda najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania. Ako už najvyšší súd skonštatoval vyššie, dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolanie aplikovať iba v prípadoch ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Ďalej je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V rámci dovolacieho konania teda nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti (§ 371 ods. 3 Trestného poriadku). Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Opätovne je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou. Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.). Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov môžu obvinení v dovolaní uplatňovať len námietky právneho - hmotného charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho súdu. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti) bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti spôsobu a rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Odhliadnuc od toho, že dovolací súd je viazaný vecnými námietkami a nie ich právnou subsumpciou, z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený vôbec nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych (ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať). Obvinený vyjadrením nesúhlasu s hodnotením vykonaného dokazovania v rámci rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v otázke ustálenia tých skutkových okolností, ktoré sú vyjadrením jeho konania ustáleného v skutkovej vete v podstate napáda spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a tieto zároveň sám hodnotí zo svojho uhla pohľadu. Tvrdenia obvineného v kontexte ním koncipovaného obsahu podaného dovolania sú totiž vo svojej podstate akousi všeobecnou reinterpretáciou už vykonaného dokazovania, ktorého výsledky obvinený subjektívne reflektuje vo svoj prospech v snahe dospieť k záveru, že skutok nie je trestným činom.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky, ktoré obvinený v rámci tohto dôvodu dovolania vecne uplatnil a ktorých podstata je zrekapitulovaná vyššie, tieto majú skutkový charakter, keďže sa nimi snaží dosiahnuť revíziu skutkových zistení krajského súdu, ktorých správnosť a úplnosť nemôže najvyšší súd v tomto konaní iniciovanom obvinenou skúmať ani meniť. Námietky skutkovej povahy sú pritom uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť iba minister spravodlivosti. Najvyšší súd sa preto s týmto okruhom námietok obvineného nemohol zaoberať (primerane napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 14/2015).

K namietanému nezaznamenávaniu verejného zasadnutia krajského súdu konaného 20. februára 2017 od 10.00 hod. aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku, najvyšší súd poukazuje na to, že k porušeniu ustanovenia § 61a Trestného poriadku nedošlo, vzhľadom na to, že na predmetnom verejnom zasadnutí bolo dokazovanie vykonané oboznámením listinných dôkazov (lekárske správy obžalovaného o jeho zdravotnom stave) predložených obhajcom, ktoré sú súčasťou spisového materiálu.

Vo všeobecnosti považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že ak o priebehu hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, bola vyhotovovaná zápisnica diktovaním predsedom senátu postupom v súlade s § 58 Trestného poriadku, tak táto nestráca vlastnosť zákonného dôkazu a verejnej listiny tým, že nie je sprevádzaná zvukovým záznamom vyhotoveným v súlade s § 61a Trestného poriadku. Účelom zakomponovania uvedeného ustanovenia do Trestného poriadku totiž nebolo nahradiť vyhotovovanie zápisnice o pojednávaní, ale vytvoriť doplnkový zdroj informácií o priebehu hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, a preto v prípade nevyhotovenia zvukového záznamu alebo jeho nezachovania v dôsledku objektívnej príčiny (technickej poruchy) možno uvažovať len o oslabení hodnovernosti zápisnice z hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, pretože jej obsah nie je možné verifikovať prostredníctvom iného záznamového prostriedku. Hodnovernosť dôkazu však nezakladá jeho

nezákonnosť v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (hodnovernosť dôkazov sa v dovolacom konaní neskúma).

Pre úplnosť veci najvyšší súd dodáva, že vyhotovovanie zvukových záznamov z hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, má viesť k dodržiavaniu zákonnosti a dôstojnosti pojednávania a správania sa všetkých osôb prítomných v pojednávacej miestnosti. Zvukový záznam môže byť použitý aj pri riešení sporov o správnosť protokolácie, prípadne v rámci disciplinárneho konania. Obvinený však nenamietal obsah predmetnej zápisnice z verejného zasadnutia v priebehu jej vyhotovovania a ani bezprostredne po jej vyhotovení, ako to predpokladá § 58 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Nakoľko teda najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacích dôvodov označených v podanom dovolaní najvyšší súd dovolanie otca obvineného O. V. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.